

ВЫХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

В СПРАВІ ОГолоШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Річниця українізованого „Комуніста“.

На день 16 червня н. р. припала річниця українізації органу Центрального Комітету КП(б)У в Харкові, щоденника „Комуніст“. „Комуніст“ виходить уже дев'ятий рік, а в тому рік в українській мові. З нагоди цієї річниці появились на його сторінках у числі з 16 червня численні привітання лідерів КП(б)У з Кагановичем (Сев'як усіх лідерів КП(б)У на чолі. Коли минулого року „Комуніст“ перейшов на українську мову, прасителі цього фактору увагу і паша редакції. Самозрозуміло, що як пошука відплати пошуку в житті УСРР, що починається з пошуків українізації (маєть

формальної! Так і українізацію „Комуніста“ прийняли ми тоді присильно і занадто, що вона випливає не з внутрішньої потреби комуністів українізуватися, а з неминучих викликів життя, до яких хоч не хоч мусить напружуватися і пакувати плоть. Вона як висіла так висіла на Україні у водосуді, позбавлена довіри селянства, більшої частини робітництва та інтелігенції. І це ніком зрозуміло, бо вона чужа українському населенню не тільки своїм національним і расовим складом, але й світоглядом, доктринами, експериментами і цілою системою правління. Держатися вона там терором. І якщо українізується формально, то робить це тому, щоб при допомозі такого ніжного та важкого апарату як матерія мови населення найти доступ до його душі, сотворити для себе бодай ілюзію зближення з тим населенням. Ось тому то партія й рішила українізувати „Комуніста“.

З нагоди рішучості „Комуніста“ не забути його „планетарні“ публіцисти присягнути декілька слів уваги і нашому шоденникові. Ось відомий „злочин“ і перекладеного співробітника „Комуніста“ А. Хвильовича про нас, навіваючи до мину порівняти нашу оцінку українізації „Комуніста“, таке:

„Якнебудь коростяве „Діло“, що стало ілюмом пана Пискудського, ніж не може заспокоїтися тими „процесами“, що відбуваються над Дніпром. Спокою дійсно мало, бо кожне повідомлення про успіхи в будівництві соціалістичної України наближає бюджетні п'янісць кухні до повного розлаку і безнадії. Коли „Комуніст“ рік тому вийшов українською мовою, закордонні великопанські жабраки з „Діла“ як блазні з ідіотським виразом на обличчі хіхотнули.“

Нам очевидно не відоме обличчя автора цих „прекрасних“ стрічок Андрія Хвильовича, але маємо враження, що воно було перекрашене в моменті, як він це писав, від тої розкоші, з якою він нас уявляв собі під „стенкою“ чеки за всі ті страшенні „злочини“, які нам самімо брехливо і перфідно приписує. Власне це доказує, що не тільки Андрій Хвильович (мабуть тому так зветься, що все хвилюється!), але й усі його товариші не мають того спокою, якого нам відомо. Зі спокоєм приймаємо все „кожне повідомлення“ з України не тільки про „успіхи“, але й про „неуспіхи“ комуністів. На жаль, мусимо ствердити, що такі команди все нас більше неуспіхів, чим успіхів, а якщо й слуги з „Комуніста“ пишуть тільки про успіхи, то безлічно брешуть. Бо нема там помітних успіхів ні в господарстві ні в промислі ні взагалі в поправі життя. Панують там тільки недостаток, терор. „Коростяве“ „Діло“ тишиться зате ішими успіхами, тишиться тим, що комуністи являють напевно своїм неуспіхом, хоч про те не пишуть, а саме зростом національної свідомості і національного почуття українського населення, зростом національних культурних цінностей, зростом самостійницьких національних еле-

ментів, зростом господарських і економічних антагонізмів з Москвою та систематичною боротьбою населення з чужим засильям на Україні. Хай не буде відоме і А. Хвильовичу, хай він більше з того приросту не хвилюється, бо це йому нічого не допоможе. Та й недоцільно робити зі себе „блазні“.

Практичне шкільництво.

1. Думки американців.

До реформування, чи там до модернізування шкіл, якіб вони не були, не можна братися без попереднього основного обміркування і перестудіювання подібних обставин в інших народів. Думаю, що не зашкодить, коли порушу це питання, тим більше, що мав нагоду приглянутися найкращим вихованим інституціям Канади, а навіть сам слухав їх викладів.

Нам слід змінити дотеперішню систему виховання, в цьому немає жадного сумніву. Поступові й практичні американці вже від кількадесяти літ переводять зміни в загальному шкільному вихованні і дійшли до незвичайно гарних результатів, але все ще не покінчили з дальшими експериментами. Не кажу, що нам треба живцем перебирати систему, яку виробили американці, чи німці, чи інші які народи, але нам треба головним чином прийняти їх здобутки до своїх власних шкіл, до власних обставин.

Донедавна середні школи влучі з університетом продукували особливий рід людей з так званих „учених фахів“. Виходили з них адвокати, професори, священники, лікарі, але не виховували вони людей для ширшого, практичного життя. Шкільне виховання служило тільки малій групі, приблизно яким 5 пр. людей, а для інших 95 пр. не було там місця. Тимчасом модернізм вимагає, щоб шкільне виховання не обмежувалося тільки до тих 5 пр. населення, які хочуть посвятитися „ученій кар'єрі“, але щоб охопило головним чином тих 95 пр., які творять властиву націю, щоб дало їм окрім „загальної освіти“ також і вишколення підходяче до їхнього заняття.

Досі, коли батько-ремісник хотів „поставити сина в люди“, слав його в середню школу, в університет і неминучим результатом було те, що син покидав професію свого батька, покидав тих 95 пр., до яких він від роду належав і вливався до групи „привілейованої“. Школи того типу відтягали здібних робітників і фермерських дітей від професії батьків, силою перетягали їх в „панський стан“ і не приносили жадної користі станом, який вони покинули. Молодь покидала званих своїх батьків не все з покінання, або з бажання самої науки, але головним чином, щоб не треба так тяжко працювати, як батьки працюють. Донедавна уважали всі вище вишколення як вулицю, котрою

можна втекти від рілі та мототи до „легкого життя“, а „пониження“ до „панської“ „сти“. Це й втворювало між населенням такий ненормальний стан, поділивши його не природно на строго розмежовані класи, і всі наші зусилля повинні тепер поглядати на тому, щоб цю „класовість“ звести уживаючи знов того самого знаряддя, що його втворювали — школи.

Американець перестав уже дивитися на школу як на інституцію, яка дає тільки загальну освіту, підготовлює до „вчених професій“. Він пішов за загальним кличем маси, яка поставила домагання, щоб школа виповнила своє головне завдання, причинилася до поліпшення існування всього населення. Себто, щоб вона обіщила працю, зробила її більш продуктивною, корисною, щоб дала змогу провадити вигідніше життя.

Американець хоче, щоб дочка прачки, коли покінчить середню школу, або й академію, не кидала заняття матері, але щоб повернула назад до нього, і користуючи зі свого придбаного знання, могла повести те саме діло в модернізм способом, приносячи до нього здобутки техніки й практики, яких навчилася в школі. Як було в нас? Дотеперішній спосіб виховання був радше проклоном, як благодатю для такої доні прачки. Бо покінчивши гімназію, думаєте, вернулася вона знов до балі з бильом? А колиб мусила вернути, чи не почувала себе найнещасливішою людиною на світі? Не прокинула долі своєї, або й власної матері, що посилала її в школу? Це результат дотеперішнього шкільного виховання, яке все ще мстить в Європі.

2) Практична середня школа.

Американець не виступає проти „загальної освіти“, він тільки вимагає, щоб попри загальне виховання подавати теж і практичне, зі всіх галузей, бо життя мусить розвиватися, йти своїм кроком вперед. Наука не сміє бути стежечкою, якою можна втекти від тяжкої праці, але вона повинна стати засобом, щоб працю, яку мусить необхідно зробити, облегчити, уживаючи до цього все нових здобутків техніки, механічної енергії. Це може доконати тільки робітник, який дістане відповідне інтелігентне й практичне вишколення.

При засновуванні практичних шкіл, які мають підготувати молодь до справжнього життя, мусимо незвичайно уважати, щоб знов не потрапи на ту саму дорогу, з якої хочемо звернути, щоб не втворювати наново цієї кастовості, якої хочемо позбутися. Цього стараться запобігти американці в той спосіб, що засновують один тип середньої школи, яка дає однакове загальне вишколення всім ученикам, але має різночасно найрізноманітніші практичні відділи, які підготовляють учнів до різних професій. Це тип модерної середньої школи. Ідеалом аме-

риканців, щоб все населення перейшло цю школу.

Починаємо дивитися на школу як на засіб, який зможе підготувати основних наших дітей до виповнювання найрізноманітніших обов'язків, які накладатимуться на них життя. Дітей не можна знеохотувати не підходячою наукою. Ми мусимо повести навчання в цей спосіб і уживати таких метод, щоб школа була зразком реального життя, яке пульсує пона шкільних мурів. Практична частина виховання повинна наближуватися як найбільше до реального життя, повинна впливати побуджуючо на творчого духа дитини, а не обмежуватися до чистої педагогічної діяльності.

Перші, які пізнали потребу фахового виховання молоді, були університети і з ними полунені високі школи. Вони стараються частинно заспокоїти домагання до практичного виховання, але сповняють своє завдання в дуже малій мірі, бо з тих студій користає приблизно малий процент молоді. Середня школа, яка повинна бути головним вихованим чинником, — не сповняє свого завдання. Замість приготувати дитину до дійсного життя, середня школа втворюється на свого роду підготовчій інституції для університетів. Це є зовсім мильне поняття про завдання середньої школи. Американці просто революційним способом хочуть поставити середню школу на перше місце між вихованими інституціями. „Ми мусимо створити один тип школи з різнорідними курсами, а не багато шкіл різних типів“ (каже професор Дейвенпорт у своїй „Education for Efficiency“), і то школу доступну для якнайширших мас населення. Такою загальною інституцією мусить стати модерна середня школа.

Д-р В. Ю. Кисілевський. (Канада)

Український Соціалістичний Союз у Чехословаччині.

Основами Союзу українських соціалістичних організацій в ЧСР.

Початок українського Союзу в ЧСР сягає до часу побуту Української Бригади в Німеччині. Якімсь. В 1920 р. був там поважний відділ українських Союзів, до якого належали як старшини, так і стрільці. Та з виїздом Бригади старшини перенесли на студії, а стрільці на робітничі відділи, соціалістична організація зникла. З впливом української еміграції до Праги вступили українці, головні студенти, до чеських соціалістичних організацій (членом чл. Союзу на основі його статуту може бути кожний українець), бо української соціалістичної організації як такої в Празі не було.

Зародок вишньої української організації повстав у Подєбрадах між студентами Української Госп. Академії. З початку наші студенти вправлялися поодинокими між чехами, а по якімсь часі створили соціалістичну секцію при Українській Спортивній Клубі. В 1924 р. подєбрадсь-

Г. БРАСЮК

14

В ПОТОКАХ.

(Продовження.)

Наросвіта надіслала нову постанову, погоджену з відділом праці: завідателів повернутись до виконання своїх обов'язків, а що до Ярової — попередня постанова лишається в силі.

Оля, як одвернулася від папірця, так і захолила. Перспективою для неї була тепер остання цятка у вікні, що замурував мороз. В серці зростили холодні снігові візерунки. Оля не повернулася навіть і тоді, коли ввійшов Сергій. Він мовчки прочитав і так само заляднів: Крах!

Довга задума. Два німці крижаних полюси.

— Олю! Ти поки перейдеш до мене, а там побачимо.

— Ні, я до тебе не піду...

— Де ж ти дінешся?

— Піду!... або... або...

— Чи ж знаєш ти життя? Загинеш. А мені... Тажко без тебе.

— А я не хочу бути жінкою і куковаркою.

— Олю! Нащо так говориш?

— А що я в тебе буду робити?

— Ну, я допоможу, як товариш, а там...

— А там зав'яжем у злиднях та

довіку будем купатись у помих за шматок хліба.

Сергій замислився: справді, він стягався собі одному на харчі. Хай їде...

І враз від цієї думки скочив, немов ужалений:

— Олю, не бійся, ми вирвемося!

Вона, злавалося, сягала задумливим зором у безмежну глибину і всі докази були для неї чужими. Мовчання. Раптом стрепенулась і рішуче підійшла до Сергія, аж йому якось болячо стало:

— Добре. Я піду до тебе. Памятай, що я вирвусь.

Ранком, скоро світ, щоб не бачити дітей, Оля прощалася з парком. Дереву укліналися інсеем й журно схилялися віти; серце точила розпука.

Хруснули кроки, ізза кушів вийшов Сергій.

Розбігнік! — уявила, — а вона одинока в лісі і захвилювалася.

— Ходім!

Покіриливо пішла, розуміючи, що змагається даремно.

Холодна кімната похмуро глянула замерзалими вікнами. І Олі серце замерло, занімло.

Сергій розважав, цілував її, в той час, як думка була: добуток зайвий може нашкодити.

Сірі дні, німці вчорі. Клуб завер.

Десь у селі йшла підготовка до виборів у сільраду. Сергій весь віль-

ний час працював у ревкомі та комнезамі, — товмачив декрети, налагодував діловодство, філософював. Вертався п'яно веселий, гомикий, — соковито цілував Олю. Думав, що й вона повинна бути задоволена з його праці та заробітку. Вона ж приймала пошлуки з обв'язку коханої, і ховалась у свою мушлю: він чужий, не розуміє її. Безконецними вечорами Оля одиноким прала свій чорний кужіль думок. Для чого живе? Нахлібниця! Жінка-наймика, принаймні послугує, пере, варить... А вона — коханка!

Свідомість етичної загибелі приймала серце ножами; криваву розпуку затоплювала волю. Знищити себе, знищити наругу.

Робила огляд пережитого. Нічого світлого там не було, єдиний теплий спогад: на дворі тьма, хуртовина, страхіття, а в кімнаті вона притулилась до матері, — в материних обіймах — затишно і люблю: кожний пошлунок — гарячий, ясний промінь, а обійми — наймішніший захист від усіх страхіть. В Олі тоді певно билася серце, вона сміливо дивилась у п'яному...

І все. Немов для цього тільки родилася. Тільки це понесе з собою.

Оля писала: „Люба Матусю! В що хвилину мені безмірно хочеться тебе гаряче поцілувати і подякувати за ту ширшу ласку та піклування, що мала від тебе. Від ширшого серця бажано тобі щастя й долі. Прости свою Олю, за всі неприєм-

ности, що мала в житті від неї. Бувай щаслива. За мене не турбуйся. Я сама владною своє щастя. З мною мій любий. Він багатий. Я тікаю за кордон“...

В цей момент відчинилися двері й з'явився Сергій. Оля похалпем ховала листа за блюзу. Сергій враз — зблід. Зупинився пронизливо — лютий погляд:

— Що ти ховаєш?

— Листа матері; — відповіла, як оволоділа собою.

— Не муті! Хіба лист матері така таємниця? Я міг би не читати, коли ти маєш секрет від мене...

Утворилася напружена мовчанка.

— Ти можеш дати мені листа?

Я ніколи не думав бути твоїм контролем...

— Можу!

Вона твердою ногою підійшла й подала. Була біла, мов крейда.

Через хвилину Сергій руки зазатремтіли, розніжались, а лист упав перед ним як смертний вирок...

— Так... Я думав... ти... чесна-іді!

Величезна скеля тяжіла над головою. Ледве чутним шепотом промовила:

— Відішлиш листа матері. Рушай в двері.

Винет шархнула скеля... Як смертник застогнав.

Оля повернулася на момент й припала гаряче йому до рук. Жорстоко рвонула. Відчув, як вдаряє власне серце.

(Продовження буде.)

проф. відомого університету І. Стіш-
вського з рефератом історії, праісто-
рії і спеціальний довід (Fachreferat),
проф. А. Новотні з Праги з рефера-
том Польсько-литовської кандидатури на
ческій престолі проф. Буяк з Львова,
що представляють програму видання словни-
ка української мови. Реферати ви-
голошуватимуться у рідній мові референ-
та або по французьки. Всі праці відбува-
тимуться виключно у Варшаві.

— **Промови** п. Марії Роздольської
на а-ра філософії відбулися для 17.
червня п. р. у Карлівім університеті в
Прагі.

— **Помешні недуги.** У громадах
демокра Львова ствердили урядово поше-
стні недуги. А саме: черевний тиф на
Замостинні, у Катанських (Рудки), кра-
сеху в Бонхоніках, Кривичах, Знесіню,
Синішій Мамі, Канаростях (Рудки), чер-
в'яку (бігуку) у Кулябаркові, дифтерію
в Ланках, Лисенячах, Знесіню, Клепаро-
ві, року в Кулябаркові, коклюш у Волю-
хоніках, Малиничках, Великопольі. Хто
купить зарні від селян з цих сіл, повинен ува-
жати, щоб не приніс до хати зарази.

— **Де втопились гроші американ-
ських землемірів?** Під заголовком „ре-
шутування грешакого священника“ про-
являється і зникає в нобілярських газетах
дрібна вістка — одиодівка, на яку лежав
з один читач з тисячі увагу знесну. Ко-
му воно важко? В тім Ню Йорку, де
кожна ніч ховає сотні злочинів, кожний
день відкриває сотні арештів! Один мо-
мент з кримінальної хроніки багатоміліо-
нового міста... Той коли око читача не-
уважно зсунулося з того запального заго-
ловка, то зараз воно відскочило від неми-
мовного „грешакого“ імени арештованого:
Nicholas Pidhorecky... Підгорський! Огень
Микола Підгорський! Він! Навіть адреса
подана в американській газеті: „Поліція
нає інформації, що Підгорський був па-
рохом грешко-католицької церкви са-
Оуі, 22 Сент Стріт, недалеко Секонд
Авіню... Кажуть, що 22. квітня 1925 лі-
тник разом з 36.000 дол. церковних фон-
дів... Арештували його вчора вчора вчора
детектив Мартин Мерс і Томас Ольбах з по-
ліцейської станції на Пятій вулиці. Йони
відмовилися розкрити деталі факти, що
спричинили арештування, але сказали, що
як сідх привели поліцію інформації з бра-
ні отцем Повиштиним, теперішнім па-
рохом тої церкви. Сьогодні вранці на поліції
сказано, що Підгорський признався до
крадіжки 26.000 дол., але заперече, що взяв
усіх 36.000 дол.“... От. Підгорський зби-
рав гроші в „Українсьім Народнім Комі-
теті“ на поміч заморським братам. Кажу-
ть, зібрав 100.000 з гаком, але не всі
гроші ділилися до старого краю. І інші
селянські знали про це: по старому нашо-
му звичаю ніхто не жалувалася, ніхто в
суд скарги не подавав. Аж коли наслідник
о. Підгорського, о. Повиштин не дора-
дувався грошей у своїй церкві, звернувся
до поліції.

— **Ще один рекорд без паспорт-
ту.** Стало всім ясно, що переїзд до му-
жик країн без паспортів дозволив тільки
героям, і то владушим. Коли Лінд-
берг виліз у Парижі, ніхто не питав його
за візу. Він не думав про неї, виїжджаючи
з Нью-Йорку, так само, як не думали пи-
татися за неї захоплені парижане. Сло-
вом: в Америці легше дістатися до яко-
гонебудь краю в Європі, ніж в Європі
самий з одного краю до другого. Дока-
зом — новий рекорд 13-літнього Аме-
риканця Герберта Аврама, який рішів ді-
статися до Парижа з 5 центами. Скрився
на пароплаві „Париж“ у Нью-Йоркській
станції, 24 години пізніше вийшов на кораблі
свого присутність, у Гаврі збрехав, що
точе оглянути місто і сів на поїзд до
Парижа, маючи вже в кишені тільки до-
верів від корабельних гостей, на парис-
ькій залізничній казан поліцейські вівантисні
себе до своїх сестер, які вчаться в Пари-
жі і знову вернутися безплатно до Нью-
Йорку. Цим разом примусово відставлен-
ий поліцією, дярма, що Париж йому по-
добався більше як Нью-Йорк і він хотів
там залишитися. Але рекорд зрештою.

— **Яблуко далеко від яблуні.** У
Лондоні арештували сина великого пи-
сьменника Джозефа Конрада, Алфреда,
обвинуваченого в нечистих інтересах.

— **Президент на вокзиках.** Прези-
дент Злучених Держав, Кулідж, вибрав-
ся на вахційний відпочинок до пид. Да-
жоти, країни ковбоїв. Дружина та багаж
президента займали 12 вагончиків і легкових
якт. Популярний америк. гуморист Ро-
джерс, який його провожав, прислав до
„Нью-Йорк-Таймс“ таку телеграму: „Наш
президент мійхав на вахці з 12 вагони-
ками фотографів, репортерів, куховарів,
ласкаві, служниць, портірів, лікарів, морс-
ьких і воєнних аташе. Минулого року
я бачив, як король Джордж виїжджав з Бе-
лінгемської палати на відпочинок. Всі
його рини мистислися у малескій панночці.
Перший день провів Кулідж над рікою,
довелич довго; зловив 7 гарних іструів.
Потім сам приготував на березі обід для
себе і своїх товаришів. Питання: наващо
йому до ловлення риб стільки двірських
риб баче себе?

— **Як промовляти на зборах?** По-
лагодора були наведені у нас замітки про
тогдак англійців, як промовити зборами.
Нині випадково нахотило в чужинному ча-
сописі статейку, звідки довідуюсь, що
а Харкові вийшов підручник двох авторів.
п. а. „Як стати промовцем?“, зладжений
на доручення офіційної комісії для про-
лагами. Чужинці наводять кілька місць

з цього часопису, як зразок „курйозу“:
першою умовиною промовця є мати вишп-
ишний голос; промовець із слабким го-
лосом не стільки, що озвез без рогів.
Є й практичні ради: Коли промовець хоче
згадати собі якийсь факт, настроєну проти
себе вороже, найкраще поклукатися на
себе вороже, найкраще поклукатися на
себе вороже, яку слухачі вважають авторит-
етом і цитувати її слова. А щоб зро-
бити відпочинати вправа, треба наводити
слова з творів, які не істкують, а навіть
неісткуючі цитати. Є й аразки красномов-
ства. Нпр. над гробом комуніста „він
вдівшій, але ми будемо продовжувати
його діло“. „Він помер, але спомин про
нього житиме в нас надалі“. „Ми не спо-
чинемо, а будемо надалі...“ Коли це все
правда, то видно, що зразки кепського
красномовства є незалежні від партії, бо
їх повторюють у нас уже напевне 100 літ
під всяких нагодах.

— **Дні шахістів.** У Гамбурзі відбува-
ються змагання шести світових шахістів.
Дотеперішній їх стан такий: Реті 5 і піа
пунктів, Боголюбов 4 і піа, Тартаковер 4,
Семіш 3, Орбах 2 і піа, Етс піатора.

— **Жарті життя.** В селі Навіках у
Румунії жінка вродила малпу, шимпанза,
волозатого, з великими очима та широ-
кою мордою. Дитина жіночого полу вро-
дилася неживою. — Славного вченого
Айшштана обікрала аласна служниця. Ось
чого математик не може обчислити зала-
дегів. — У лондонським звірніщі є папу-
ка, яка святкувала щим дивним 100-ліття
своїх уродин. У цей день, немов би ро-
зумночи повагу свята, поважна дама знес-
ла яйце, що їй не трапилося уже довгі
роки.

— **Англія і полігамія.** Поважний і
вселядний „Дейлі Мейл“ помістив свіжо
з'яву статтю, яка певне не побачила б
денного світла в дотеперішній Англії, де
в справі прилюдної моралі та істнующих
її звичаєх законів панує досі драконська
олія. Автор цієї статті, стверджуючи, що
в Англії є тепер два мільйони більше жінок
як мужин, доходить до висновку, що
єдиною релією проти цього стану є доз-
волати на багатожінство. І читасмо таке:
„Моногамія є тільки справою віри або
принятим звичаєм і в дійсності є тільки
наслідком чисельної пропорції населення.
Нпр. деякі індійські племена, де припадає
12 мужин на одну жінку, практикують
найприроднішу поліандрію. Теорія „одна
жінка — один мужина“ є тільки справою
вигоди і її адекватна залежить виключно
від арифметики“. Автор кінчить висновком,
що коли Англія не дасть змоги мільйонам
жінок вийти заміж, тоді вона мусить бути
приготована на страшику боротьбу полі-
а. Треба признати, що практичний погляд
англійців на життя — подиву гідний.

— **Світова всімчина.** Воєнна радян-
ська рада рішила, що всі студенти мусять
перейти для курсів військових справ. —
Папа висловився на тайній консисторії,
що поїдї в Китаю та Мексикі є наслідком
поширення ворохобних ідей, імпортованих
туди. — Рідкий страйк: професори па-
риської Сорбонни перестали питати при-
кінтах тому, що не одержали пенсії; з
320 явилось в університеті тільки 100. —
58 проц. жидів, що приїжджають до Пале-
стини, є з Польщі. — Поінь Міссісіпі
наробила шкоди на 300 міль. дол. і знищила
матеріально 600.000 людей. — Навіть
у Лондоні може згоріти в пожежі 36 ко-
ней у стайні, звідки не було змоги їх спа-
сти. — У Гаврі спустили на море новий
пароплаз „Іль де Франс“, найбільший па-
сажирський корабель (43.50. тон). — У ста-
рий султанський палац Тонт Кану Сераля
відчинено виставку дорожничостей булних
султанів. Є там матерії, престолои, мечі
і вази неоціненої вартості. — Помер один
з найбільших австрійських спеціалістів від
недуг серця д-р. Р. Кауфман. — У Карльс-
баді було до 18-го ч. м. 22.943 приїжджих
гостей. — У захистах для бездомних дітей
у С.Р.С.Р. є 200.000, а 100.000 дітей не має
досі даху над головою, блукає та сить
від голим небом.

— **З кіно.** У кіні „Лев“ іде славна
фільма „Дзонар з Нотр-Дам“ на основі
повісті Віктора Гюго. У головній ролі
незрівняний Льюн Ченей. У кіні „Палак“
фільма „Спокуса“ драма в 12 діях із Каро-
лем Фогтом.

Зізд матуристів.

Дня 16. червня відбувся в давній VIII а
кл. Агадемічній гімназії зізд матуристів
VIII А і VIII Б з 1907 р. Вже перед 8 год.
познали сходиться давні абітурієнти, щоб
на класнім ґрунті відновити спомини з
шкільних лавок. Лавки ті самі zostалися,
ше передвоєнні, а люди геть позмінюлися.

Прибули грубі панки і тонкі, високі, се-
редні і низькі, а лисинами і без лисин,
у різних одягах, серед яких переважаля
реверенда. Були тут і директор музики,
і суддя, і лікар-гинеколог, і лікар, і адво-
кати і вчителі... Прийшли і їх педагогі-
ветерани.

Перший о. Лужицький, сам як абітурі-
єнт, вично молодий і тілом і духом, все
дотепний і хоч у реверенді — світовий
і емоціональний як ніхто інший. Увійшов
поважний, сивоолосий радник Кокоруза,
вчий приятель молоді, все обовязковий,
все педагог. Війшов усміхнений д-р. Ма-
карушка, приятель мов, глибокий знавець
людей.

Абсолютенти заняли місця в лавках. Дир.
Кокоруза промовив щиро та тепло і ви-
кликав у всіх святощний настрій. Згадка

про минуле закінчилася бадьорим акордом
у майбутнє. Годі о. Лужицький прочитав
католических студентів, який доповнив піаніме
Тимцюрак. Память полеглих і помер-
ших професорів і учнів присутні почтили
встаючи з місць. Помер дир. Е. Харкевич
і 3 професори Огомоєвський Петро, Салю
Людвиг і Цеглинський Роман і 14 булних
учеників, переважно наслідком воєнних
подій. На всіх 70 жинах приїхало товари-
шів усього 22.

З жалем згадувало, що найбільше на-
дійли, найспосібніші і найкращі товариші
Апостол Матвій, Іван Ярослав Цеглинсь-
кий і Давид Григорій, всі три померли.
Відак у Преображенській церкві, о. Лу-
жицький в асисті 5-ох священників відсу-
жених паннахиду по померлих професорах і
товаришах. Потім відбулася спільна фо-
тографія на подвір'ю Нар. Дому і спільний
обід у Нар. Гостиниці.

Т. Франко вівсяв присутніх і неспрису-
тих товаришів, аби списали спомини про
покійних товаришів і свої власні пережи-
вання протягом останніх 20 літ, підносячи
світлі моменти життя і участь у визволь-
ній війні і при будівництві української
держави. Але той проект збільшити укра-
їнську меморістику не знайшов відгуку
серед присутніх, бо в дискусії ніхто не
торкнувся тої думки і її реалізування.
Зате вибрали комітет з 5 львівчан, що
має подбати про найближчий 25 літній
зізд усіх живих абітурієнтів з 1907 р.

На внесок одного з тол. присутні збо-
жили на Рідну Школу 108 зол. і визнають
неприсутніх на зізді доповнити ту суму
відповідними до свого становища латка-
ми, які треба переслати просто на адресу
УПТ. Ринок 10.

Зізд закінчився спільною вечерею при
численних тостах.

Т. Ф.

Літературний куток.

— **Одною з найбільших щорічних літе-
атурних нагород є премія Французької Ака-
демії т. зв. „найкращої повісті“, поруч
другої загальної нагороди за літературну
діяльність“. З цими двома відзначеннями
завдяки мінімальній грошовій нагороді, зате
твори даного письменника розповсюджують-
ся після нагороди, на протязі бодай року,
у десятках і сотках тисяч примірників.
Характеристична явище, що цьогорічний на-
городу за повість одержав молодий пи-
сьменник Жозеф Кессель. Між творами,
які заважали на шій нагороді, є опові-
дання про Махна „Махно та його жидів-
вочка“, про яке я писав щось в цьогоріч-
ному календарі „Червоної Калини“. Кес-
сель з походження москаль, уроджений
у 1898 р. в Аргентині, де його батько був
лікарем, у жидівській колонії. Коли йому
вирівся син (теперішній лавреат), він пе-
реїхав в Оренбург, а згодом у Париж.
Жозеф Кессель живе у Франції від 10
року життя: як 20-літній молодець він був
уже співробітником одного з найповажні-
ших і найстаріших денників „Журналь де
Деба“. Коли почалася війна, він став ле-
туном і перебув її всю, вернувшись із за-
лізним хрестом заслуги. В 1919 р. був
у Владивостоці з диплом. Міцією ген.
Жанена. Він мріяв спершу стати актором
і грав навіть рік у державнім театрі „Одеон“.
У 1922. о. вивав свою повість з життя ле-
тунів „Екіпаж“, доккола якої 5 літ тому
у Французькій Академії йшла жива дискус-
сія, чи не признати її нагороди. На неї
впало тоді 11 голосів, 12 гістав його про-
тивник. Одночасно у цьому-ж році він ви-
дав „Червоний степ“, а згодом повість
„Сніпні шари“, написану до спілки з Оленою
Ізвольською. За нею пішли „Полонезі“ —
історія недужих у санаторіях для чахо-
тних. Цього року вийшла збірка „Чисті
серія“, три оповідання („Марія з Корк“,
„Махно та його жидіввочка“ і „Чай Капі-
тана Сологуба“). Махна теж заіс револю-
ційний вітер у Парижі і кажуть, що він по-
грожує „пограхуватися“ з Кесселем за не-
дуже приємний свій портрет. Ось другий
збіг обставин: майже одночасно, коли
Кессель дістав нагороду, арештували відомо-
го реалістичного провідника, Леона Лодє,
визначного письменника, який ще в осени
1923 р., видаючи перший твір Кесселя, во-
рожив йому велику літературну кар'єру.
Слід додати, що твори Кесселя не мають
у собі нічого із дешевої сенсації; це тонкі
психологічні студії. Теми з російської ре-
волюції у французькій літературі шораз
більше актуальні. Кессель перенімає не-
одного французького письменника безпо-
середньою знайомістю російського се-
редовища, людей і мови. М. Рудницький.**

ОПОВІСТКИ.

**Репертуар Нового Українського
Театру.**

Львів.

25. VI. Життя Людини.

26. VI. год. 3-30 Життя Людини. — год.
8-30 Блакитний лис.

Вступні іспити на I курс прив. дів.
учит. семінарії УПТ. ім. Т. Шевченка у
Львові (з правом прилюдності) відбууться
лекційною системою й триватимуть від
30. червня до 5. липня. Вступні іспити на
вищі курси й до всіх класів IV. — VIII. прив.
дів. гуман. гімназії відбуються з днях 28.
і 29. червня. Зголошення приймає управа
заведення кожного дня до 27. червня вклю-
чно в доміні дівочих шкіл Рідної Школи,
вул. Мохначького ч. 12. — *Урава.* 2383

З Українського Спорт. Союзу
Надзвичайні Загальні Збори Українського
Спортового Союзу відбулися в суботу
дня 25. червня п. р. у Львові в год 4-8
попол. в доміні Т-ва „Прогресс“. Рішув.
ч. 10/11, о. з таким порядком днях: 1)
Відкриття протоколу з попередніх Заг.
Зборів. 2) Резолюції Спортивного Раді і
вибір нової. 3) Внески і запити. — *Осип
Нивацький* пр. голова, *Іван Панічак* пр.
секретар.

Внеси до 5-класової хлопчачої школи
ім. Шевченка вул. Мохначького 12. відбу-
ваються щодня від 4-6 пополудні, а в
нелілії, і свята від 9-12 передпол. —
Управа школи. 2420 2-3

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

17 ЗОЛ. коштує ланцюжок 14 карат. зо-
лота з Матір Божою у Мандилу Ко-
перника 14. 1773 9-3

НА ГОРЯЧ широкі викладки ковверки
з шлім передом для ставіток і мо-
ді з англ. полотни білі і кремові, практич-
ні по зол. 3-60 продає жіноча спілка пром.
Труд Львів, Ринок 39. 2302 2-3

БЮРО ПРАВНОЇ ПОРАДИ в військ.
вихі поборовах справах, інфор-
мації, іншошення подань, заступництво сто-
рін. Львів, вул. Пекарська 47/11. 2121 19-24

ДОБРУ УЧИТЕЛЬКУ для дітей на час
вакації або і на цілий рік, може по-
ручити Управа Захисту для дітей у Льво-
ві вул. Потоцького ч. 93. 2355 10-10

ІНТЕЛІГЕНТНА родина прийме 2-3 учні
гіми на мешкання з харчем. Фортеля
до життя. Відомість: Косинерська 18 а
П. пов. бічна Каденької. 2416 2-2

ПАРЦЕЛЯ в обемі 1132 м² на Левандівці
по приступній ціні до продажі, свен-
туально на рати. Ближші інформації в А-
міністрації „Діла“. 2423 1-1

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Спеціаліст недуг легінів, серія і жолузі

д-р Фелікс Ган

Львів, ГОРОДЕЦЬКА 46

2335 Пересітлення Рентгеном. 12-30

Д-р Адольф Ротфельд

переніс свою адвокатську канцелярію

до ЗНЕСІННЯ біля ЛЬВОВА

2426 вул. Крампнерів. 1-1

Впр. Отців Парохів

що уладжують місії, просить двох інвалі-
дів УГА, які займаються продажою дево-
ціоналів, ласкаво повідомити їх, бодай два
тижні наперед про речення місії на адре-
су: П. Яків у Залізній п. Підліски мал. та
в цей спосіб допомогти своїм людям в че-
ний спосіб заробити собі на прожиток. 2-2

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ „ТЕХНІЧНІ ВІСТІ“

орган Українського Технічного

— Товариства у Львові, —

одинокий на західно-українських землях
часопис, присвячений всім галузям техніч-
ного знання. — Передплата 6 зол. річно

РІК ВИДАННЯ 3-ий.

В Адміністрації часопису можна набути
старі річники „Технічні Вісті“ (1923 і

1926) в ціні 5 зол. за річник.

АДРЕСА: „Технічні Вісті“

Львів, РИНОК 10/11. 2420

**Знаменитий лі-
ничий середня
при всіляких ж-
лудкових болях.**

Побуджує апетит,
зміцнює жолудок і
усуває перешкоди
при травленні, як
також успішно до-
лає при завороті.

Головний Склад

Аптека SANITAS

Львів вул. Львівська ч. 48. 1920

Ширіть наш часопис